

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

71. An Inquisitores possint licitè promittere impunitatem reo, si verum
fateatur? Ex part. 4. tr. 8. resolut. 22.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Et Potestate Inquisitor. Ref. LXXI. &c. 443.

tenia jurisdictione contra aequali. Nota quod his verbis utitur Concordia ubi supra, quam rationem prius docuerat Suarez de cens. disp. 47. sect. 1. num. 10. & seq. Filiucius tom. 1. tract. 19. cap. 9. num. 244. & Layman lib. 3. sect. 5. tract. 3. part. 3. cap. 7. num. 3. Et idem dicendum est de Episcopis qui tradunt iudicibus laicis Clericos degradatos, ut patet ex cap. novimus, de verbor. significat. unde ex dictis Gaspar Hurtado de irregular. disp. 2. difficult. 1. num. 42. sic asserit iudices Ecclesiastici, & Inquisitores, eorumque ministri, non sunt irregulares si aliquem degradatum, aut hæreseos condemnatum tradant brachio seculari, quia non cooperantur ad mortem. Ita ille, & ante illum Emanuel Sæver. irregularitas. §. ex deformatione licita, num. 4. ubi ita ait: Oportet vero dedisse ad id causam propinquam & directam ex natura sua ad deformationem; tale autem est adjudicare morti, accusare, testificari; at tale non videtur esse tradi hæreticum ab Inquisitore brachio seculari. Hæc ille; & novissime hanc sententiam docet Mercerus in 3. part. quest. 24. de irregularit. dub. 6. Bonacina de censuris disp. 7. quest. 4. punct. 1. num. 27. Igitur si Episcopi & Inquisitores tradentes supradictos brachio seculari, minime irregularitatem incurunt, quia non sunt causa proxima, nec cooperantur ad eorum mortem; quanto magis dicendum est in nostro casu neque irregularitatem incurere, si tradant eum iudicibus laicis.

3. Nec supradictis obstat primò quoddam Gregorius XI V. in Bulla de immunitate Eccles. ut docet Farinacius in append. cap. 22. num. 343. liberat ab irregularitate iudices, qui in casibus exceptuatis in dicta constitutione, tradunt reos iudicibus secularibus. Ergo non est verum, quod supra conati sumus firmare, nempe dictam remissionem & traditionem non esse causam proximam, neque per eam irregularitatem incurri; non, inquam, hæc obstat, quia puto Pontificem in dicta Bulla non dispensare in irregularitate, sed declarare non incurri, ut apparet, si attende verba Bullæ considerentur. Adde quod ad tollendos scrupulos, & pacandas conscientias, Pontifices solent dispensare, & concedere multa privilegia, quæ in rigore necessaria non forent.

4. Non obstat secundò quoddam in casu cap. si iudex laicus, & in casu cap. novimus, supra citatis, Inquisitores & Episcopi sunt immunes ab irregularitate ex vi præcepti Apostolici, quia, ut observat Gambacurta de immunit. Eccles. lib. 2. §. 7. ver. Absque irregularitatis nota; cum Pontifices in aliquibus casibus jubeant Ecclesiasticis, ut tradant reos iudici seculari, eo ipso intelliguntur irregularitatem auferre, ne ex obedientia, & observatione Canonum, videantur damnum incurere; quod quidem non accidit in casu nostro, nam præceptum tradendi familiares iudicibus laicis, non emanat à Pontifice, qui ab incurfu irregularitatis liberare potest, sed à supremo Consilio Inquisitionis, quod hac potestate caret. Fateor hoc argumentum apud me validissimum esse; sed posset quis respondere Hurtadum, Sæver. Villalobos, Suarez & alios ubi supra, excusare Ecclesiasticos in supradictis casibus ab irregularitate, non ex vi præcepti Apostolici, sed quia in remissione & traditione reorum Curie seculari, minime sunt causa proxima, neque cooperantur ad mortem, unde non incurunt irregularitatem ex defectu lenitatis.

5. Et tandem non obstat tertio quoddam qui detegit malefactorem, ut comprehendatur, incurrit irregularitatem, ut colligitur ex cap. na nos, de homicidio, & inter multos docet Adamus Tannerus in 3. part. D. Thom. disp. 6. quest. 10. dub. 13. num. 306. Sed in nostro casu non solum detegitur malefactor, sed curie seculari traditur, ergo, &c. Nam respondeo supradictum manifestantem tunc irregularitatem incurere, quan-

do esset accusator, vel testis necessarius ad cognitionem causæ, vel hoc faceret ut minister iustitiæ. Et ita tenet Turrrianus de cens. lib. 9. disp. 67. dub. 4. qui respondet ad cap. tua nos.

6. Verum his minime suffragantibus, quia casus est magni momenti, putavi de illo interrogatus à DD. Inquisitoribus hujus Regni consulendum esse summum fidei Quæstorem, supremum S. Inquisitionis Consilium. Salvo semper, &c.

RESOL. LXXI.

An Inquisitores possint licite promittere impunitatem reo, si verum fateatur? Ex p. 4. tr. 8. Ref. 22.

§. 1. Respondet affirmativè Flaminio Carcharius in practica interrogandi reos, lib. 2. cap. 1. n. 27. quoniam, ait ipse, Inquisitores in remittendis pœnis & temperandis amplioem, quàm cæteri iudices, habent potestatem, ut patet ex cap. ut commissi, de hæret. in 6. & probat Barbosa in collect. tom. 3. lib. 5. tit. 2. c. 12. num. 9. cum aliis penes ipsam.

2. Sed negativam sententiam mordicus tenet Sigismundus Scaccia de iudiciis lib. 1. cap. 87. num. 25. ubi ex multis rationibus probat, quoddam Inquisitor non debeat promittere reo impunitatem, sed gratiam se facturum, sed quod secum aget benigniori, quo poterit, modo, vel dummodo relapsus non sit, quoddam Ecclesia secum misericorditer ager. Ita ille. Vide Simancam in cathol. instit. tit. 13. num. 12. Sed circa præsentem quæstionem vide Pegnam in direct. Inquis. part. 3. comm. 23. num. 206. per totum, ubi docet, ut semper solet, disputat, an fides data reo de impunitate præstanda servari debeat, & in quibus pœnis possint Inquisitores gratiam facere, & circa hoc quomodo debeant se habere cum reis. Verum his non obstantibus, non desinam hic apponere opinionem Didaci Cantera in 99. crim. cap. 1. de vera confess. num. 9. ubi sic ait: Secundò intelligo non habere locum nostram fallentiam in crimine hæresis, ut tenet Simanca, sed certè in hoc crimine hæresis contrarium vidi determinari per Consilium inquisitionis in quadam causa cuiusdam relapsi. Nam ex eo quoddam Inquisitor promisit misericordiam, non fuit relaxatus. Ita Cantera, unde videant DD. Inquisitores quàm cautè loquendum sit cum reis.

RESOL. LXXII.

An Inquisitores per præsumptiones possint condemnare aliquem pro hæretico? Ex part. 4. tractat. 8. Ref. 36.

§. 1. Licet in causis civilibus ex aliquibus præsumptionibus & indicibus fiat una integra, & perfecta probatio, ex glossa in lib. 2. ff. de excusat. tutor. in legere doctrinam ref. illorum, in cap. veniens 1. de testibus.

2. Verum in favorem fidei aliqui putant quoddam indicia & præsumptiones sufficere ad condemnationem, quando dicta indicia & præsumptiones plenè probantur, & adducunt lib. 2. in fine, C. de hæret. & Innocentium in c. sicut, de simonia. Vide etiam Vmbertum Locatum in praxi Inquisitor. ver. hæreticus, num. 22. & Repertorium Inquisitor. ver. probationes.

3. At his non obstantibus ego contrariam sententiam teneo, nam in crimine hæresis non solum probationes sufficiunt, sed probationes debent esse luce meridiana clariores, quia in hoc crimine de majori periculum agitur, Et ita hanc sententiam tenet Simanca

Sup. hoc sup. inter. §. Rel. 89. §. No. randum, ad med. verif. Nec fiunt.

Sup. hoc in not. præf. rite, ad med.

Sup. hoc in tom. 6. tr. 1. Ref. 109. lege ejus laicæ doctrinam.

Sup. hoc in ref. seq. & ne delectas legere doctrinam ref. & §. 5. id. seq.

Sup. hoc in tom. 9. tr. 1. legatam